

Nr 265

Av herr Johansson i Stockholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om avveckling av de ortsdifferentierade tillägglånen till bostadsbyggande.

I anledning av Kungl. Maj:ts hemställan under punkt 9 Kapitalbudgeten: socialdepartementet, avseende räntefria lån till bostadsbyggande anföres följande.

Socialministern har i år föreslagit, att riksdagen skall besluta avveckla de s. k. ortsdifferentierade tillägglånen. Därmed fullföljes ett initiativ som togs vid 1957 års riksdag, då de år 1951 införda provisoriska tillägglånen slopades.

Chefen för socialdepartementet påvisar själv, vilka följder en ytterligare försämring av statsmakternas låneverksamhet kommer att få för de hyresgäster, som bor i statligt belånade fastigheter. Tillägglånen infördes som ett led i strävandena att hålla hyreskostnaderna nere. Beslutar riksdagen, i enlighet med förslaget, att slopa tillägglånen, betyder detta, att tusentals hyresgäster får sina hyror höjda.

För huvuddelen av de berörda flerfamiljshusen har tillägglån utgått med ett belopp, som motsvarar det kapitaliserade värdet av ett bidrag om ca 2 kronor per kvm. När ett lånebelopp motsvarande detta värde återkrävs på 25 år, beräknas hyreshöjningen bli 5 procent i hus som färdigställdes 1951—54 och 2—3 procent i fastigheter som blev klara 1955—57.

Vi anser att åtgärder, som får dylika konsekvenser, inte är försvarbara i en tid då hyresnivån, på grund av andra åtgärder, ständigt stiger. Talet om sjunkande byggnadskostnader måste betecknas som önsketänkande. Svenska handelsbankens byggnadskostnadsindex sjönk med en obetydlighet från juli till september 1958 eller från 277,2 till 276,4. Det vore enligt vår mening felaktigt att bygga så viktiga bostadspolitiska åtgöranden på osäkra uppgifter om byggnadskostnaderna.

Hyrorerna i nyproduktionen tenderar i stället att öka, och samhällliga åtgärder för att hålla boendekostnaderna nere vid en rimlig nivå torde få anses lika befogade i dag som vid den tidpunkt tillägglånen infördes. Nu tillkommer nya omständigheter som måste tas i betraktande, bl. a. en sjunkande betalningsförmåga på grund av sysselsättningssvårigheter på en rad platser.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts under punkten 9 a) i kapitalbudgeten för socialdepartementet gjorda hemställan om ändringar i långivningen avseende dels avveck-

ling av tillägglånen från och med nästa budgetår och dels återbetalning av redan beviljade sådana lån, samt att de under punkterna b) och c) föreslagna beloppen om resp. 80 och 120 miljoner i enlighet med bostadsstyrelsens förslag uppräknas till vardera 150 miljoner kronor.

Stockholm i januari 1959

Gustav Johansson

Knut Senander

Helmer Holmberg